

Sygn. akt III Nsm 1156/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Kinga Miotk-Zaluska

Protokolant st. sekr. sądowy Grażyna Łukasiak

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2022 r. w Toruniu

na rozprawie sprawy

z wniosku P. K.

przy uczestnictwie A. T.

o ustalenie kontaktów z mał. J. T.

postanawia:

1. ustalić, że wnioskodawca P. K. będzie spędzał czas z synem J. T. ur.(...) w (...), bez obecności matki i poza miejscem jej zamieszkania:

a) w co drugi weekend miesiąca, tj. w sobotę od godz. 9.30 do godziny 17.00 i w niedzielę od godz. 9.30 do godz. 17.00, a po ukończeniu 3 roku życia przez małoletniego od piątku od godziny 17.30 do niedzieli do godz.17.00,

b) w każdą środę od godziny 15.30 do godziny 17.30,

c) podczas wakacji letnich:

- w czwartym tygodniu sierpnia tj. od niedzieli od godz. 17.00 do kolejnej niedzieli do godz. 17.00,

d) podczas ferii zimowych:

- w pierwszym i drugim tygodniu ferii od niedzieli od godz. 17.00 do środy do godz. 16.00,

e) w okresie Świąt Bożego Narodzenia:

- w latach parzystych – w Wigilię od godz. 15.00 do godz. 19.00 oraz w dniu 26 grudnia od godz. 10.00 do godz. 15.00,

- w latach nieparzystych –25 grudnia od godz. 10.00 do godz. 15.00

f) w okresie Świąt Wielkiej Nocy:

- w latach parzystych w Poniedziałek Wielkanocny od godz. 10.00 do godz. 15.00,

- w latach nieparzystych w Niedzielę Wielkanocną od godz. 10.00 do godz. 15.00,

g) w co drugi długi weekend, poczynając od weekendu od 30.04.2022r. do 03.05.2022r.,

przy czym wnioskodawca każdorazowo będzie odbierał małoletniego z miejsca jego zamieszkania u matki o godzinie wyznaczonej jako początek spotkania, a po zakończeniu spotkania odprowadzi go w to samo miejsce,

2. zobowiązać matkę małoletniego A. T. do umożliwienia wnioskodawcy kontaktów z synem na zasadach określonych w niniejszym postanowieniu oraz do umożliwienia kontaktu zastępczego w razie gdy kontakt się nie odbędzie,

3. ustalić, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt III Nsm 1156/20

UZASADNIENIE

W dniu 27 sierpnia 2020r. do Sądu Rejonowego w Toruniu wpłynął wniosek P. K. o ustalenie kontaktów z małoletnim synem J. T. w miejscu zamieszkania małoletniego w poniedziałek, środę oraz piątek w każdym tygodniu od godziny 17:00 – 19:00.

W uzasadnieniu wskazano m.in., że małoletni urodził się (...) i jest dzieckiem pochodzącym ze związku nieformalnego wnioskodawczyni i uczestnika. Strony rozstały się jeszcze przed narodzinami małoletniego. Po narodzinach wnioskodawca odwiedzał w miarę możliwości syna i opiekował się nim. Przez pierwsze dwa miesiące odwiedziny odbywały się regularnie jednak z uwagi na konfliktową postawę uczestniczki w chwili obecnej więź ojca z synem została w zasadzie całkowicie zerwana. Ostatni raz wnioskodawca widział syna w maju. Od tego czasu mimo licznych prób uczestniczka nie dopuszcza do małoletniego praktycznie nikogo z członków rodziny wnioskodawcy, poza jednorazowym spotkaniem z babcią od strony ojca.

W odpowiedzi na wniosek z dnia 24 września 2020r. A. T. wniosła o ustalenie, że P. K. będzie miał prawo do kontaktów z synem poza miejscem zamieszkania i w obecności matki małoletniego raz w tygodniu w poniedziałek, pomiędzy godziną 17:00 a 19:00 dnia z tym ustaleniem, że obowiązek odebrania i odwiezienia małoletniego wraz z uczestniczką do miejsca zamieszkania będzie spoczywał na wnioskodawcy.

W uzasadnieniu wskazała m.in., że po narodzinach dziecka kontakt ojca z synem był sporadyczny. Wnioskodawca kilka razy chciał spotkać się z synem bez ustalenia terminu z właściwym wyprzedzeniem tylko z dnia na dzień. Uczestniczka próbowała ustalić stały grafik spotkań, jednak wnioskodawca nie był tym zainteresowany. A. T. podała, że chciała aby wnioskodawca uregulował sądowo kontakty z małoletnim bowiem ma dość nagłych, sporadycznych wizyt i oskarżania o utrudnianie kontaktów z dzieckiem. Z uwagi na fakt, że małoletni nadal jest karmiony piersią nie ma możliwości realizacji kontaktów bez obecności matki dziecka.

Na rozprawie w dniu 30 marca 2022 r. wnioskodawca podtrzymał złożony wniosek z tą modyfikacją, że wniósł o ustalenie kontaktów zgodnie z harmonogramem zaproponowanym w opinii sporządzonej przez OZSS w (...), tj.:

- w co drugą sobotę i niedzielę od 9:30 do 17:00, a po ukończeniu przez dziecko(...) roku życia od piątku od godz. 17:00 do niedzieli do godz. 17:00,
- w każdą środę od 15:30 do 17:30,
- w co drugi długi weekend,
- w Święta Bożego Narodzenia w latach parzystych w Wigilię od godz. 15:00 do 19:00 oraz w Drugi Dzień Świąt od 10:00 do 15:00 zaś w latach nieparzystych w Pierwszy Dzień Świąt od 10:00 do 15:00,

- w ferie zimowe w pierwszym i drugim tygodniu przez 3 pierwsze dni tj. od poniedziałku od godz. 10:00 do środy do godz. 10:00,
- w wakacje w czwarty tydzień sierpnia od poniedziałku od godz. 10:00 do niedzieli do godz. 15:00,
- w Wielkanoc w latach parzystych w Poniedziałek Wielkanocny od 10:00 do 15:00 a w latach nieparzystych w Niedzielę Wielkanocną od 10:00 do 15:00

Na rozprawie w dniu 30 marca 2022 r. uczestniczka wniosła o ustalenie kontaktów ojca z małoletnim w następujący sposób:

- w drugą i czwartą sobotę miesiąca od godz. 10:00 do godz. 17:00 poza miejscem zamieszkania matki,
- w Święta Bożego Narodzenia w latach parzystych w Wigilię od godz. 15:00 do 19:00 oraz w Drugi Dzień Świąt od 10:00 do 15:00 zaś w latach nieparzystych w Pierwszy Dzień Świąt od 10:00 do 15:00,
- w Wielkanoc w latach parzystych w Poniedziałek Wielkanocny od 10:00 do 15:00 a w latach nieparzystych w Niedzielę Wielkanocną od 10:00 do 15:00
- w wakacje przez jeden tydzień lipca od niedzieli od godz. 17:00 do kolejnej niedzieli do godz. 15:00,
- w ferie zimowe w pierwszym i drugim tygodniu od niedzieli od godz. 17:00 do środy do godz. 16:00

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Małoletni J. T. ur. (...) jest dzieckiem pochodzącym ze związku nieformalnego P. K. i A. T..

/dowód: odpis zupełny aktu urodzenia małoletniego - k. 40/

Rodzice małoletniego rozstali się jeszcze przed narodzinami dziecka. Po narodzinach ojciec starał się odwiedzać syna, jednak w maju 2020 r. uczestniczka oświadczyła, że jeśli chce spotkać z synem to musi wystąpić o ich ustalenie na drodze sądowej.

/dowód: sprawozdanie z wywiadu środowiskowego kuratora – k. 41-43,44/

Postanowieniem z dnia 12 października 2020 r. Sąd tytułem zabezpieczenia na czas trwania postępowania ustalił kontakty wnioskodawcy z mał. J. w każdy poniedziałek poza miejscem zamieszkania małoletniego od godz. 16:30 do godz. 19:30 w obecności matki dziecka.

/dowód: postanowienie z dn. 12.10.2020 r. – k. 48/

Po wydaniu postanowienia P. K. zabierał syna wraz z jego matką z miejsca zamieszkania matki małoletniego o godzinie wyznaczonej jako początek spotkania, a po zakończeniu spotkania odwoził ich z powrotem. Kilka spotkań się nie odbyło, min. z uwagi na chorobę dziecka, zepsuty samochód wnioskodawcy. Kontakty odbywały się w miejscu zamieszkania ojca dziecka w napiętej atmosferze, rodzice małoletniego nie potrafili się komunikować.

/okoliczności bezsporne/

Postanowieniem z dnia 15 marca 2021 r. na wniosek stron Sąd tytułem zabezpieczenia ustalił, że P. K. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania będzie realizował swoje kontakty z mał. J. T. w drugą sobotę miesiąca poza miejscem zamieszkania małoletniego od godz. 10:30 do godz. 15:00 bez obecności matki dziecka oraz w czwartą sobotę miesiąca we miejscu zamieszkania małoletniego od godz. 10:00 do godz. 15:00 w obecności matki dziecka – w miejsce kontaktów ustalonych postanowieniem z dnia 12.10.2020 r.

/dowód: postanowienie z dn. 15.03.2021 r. – k. 83/

Kontakty ustalone w drodze zabezpieczenia nie przebiegały w prawidłowy sposób.

W terminach, w których wnioskodawca zgodnie z postanowieniem miał zabierać małoletniego poza jego miejsce zamieszkania bez obecności matki matka nie wydawała mu dziecka twierdząc, że małoletni jest chory. Uczestniczka nigdy nie wyznaczyła wnioskodawcy terminu spotkania zastępczego.

Kontakty odbywające się w miejscu zamieszkania A. T. odbywały się w napiętej atmosferze. W trakcie jednego z kontaktów doszło do scysji uczestniczki z wnioskodawcą w obecności małoletniego, która zakończyła się interwencją policji.

Od 1 marca 2021 r. małoletni J. T. uczęszcza do żłobka. Pozostaje w nim w godzinach 8:00-15:30.

A. T. od lipca 2021 r. pozostaje w związku nieformalnym z J. C., z którym od września 2021 r. wspólnie zamieszkuje. Małoletni J. akceptuje nowego partnera matki, do którego czasem zwraca się „tata”.

P. K. od marca 2020 r. pozostaje w związku nieformalnym z Z. S., która towarzyszy mu w trakcie kontaktów z synem. Wnioskodawca zamieszkuje wspólnie z partnerką i swoją matką w wynajmowanym mieszkaniu. W maju 2022 r. zamierza przeprowadzić się do budowanego przez siebie domu, w którym jest przewidziany pokój dla małoletniego.

Z opinii sporządzonej na zlecenie Sądu przez biegłych z Opiniodawczego Zespołu Sądowych Specjalistów w (...) wynika, że uczestniczka prawidłowo wykonuje władzę rodzicielską w zakresie zaspokajania bieżących potrzeb syna i budowania bliskości z nim. Sobie jednak przypisuje funkcję jedyne go decydenta w sprawach małoletniego i jego kontaktów z tatą. Ze zbyt dużą niefrasobliwością godzi się na zastępowanie wnioskodawcy w roli ojca przez jej obecnego partnera, równocześnie bardzo rygorystycznie ograniczając P. K. dostęp do syna. Ujawnia tym samym niską świadomość odnośnie rangi i warunków umożliwiających inicjowanie więzi między dzieckiem a rodzicem, z którym nie mieszka na co dzień. Jej wiedza w tym zakresie jest niedostateczna. Skutkuje zbyt restrykcyjną i reglamentacyjną decyzyjnością względem byłego partnera, w najbardziej wrażliwym okresie rozwojowym dziecka dla budowania więzi z rodzicami. Postawa matki w tym obszarze rodzicielstwa jest nieprawidłowa i wpływa obniżająco na jakość jej kompetencji, skutkując nieprawidłowościami w wykonywaniu władzy rodzicielskiej.

Biegli wskazali, że ojciec dziecka próbuje inicjować swoją więź z małoletnim, lecz nie miał w tym względzie zbyt wielu sposobności. Ma mały trening w sprawowaniu funkcji opiekuńczych, a jego ojcowskie doświadczenie jest słabe. Zawężony nadmiernie zakres jego samodzielności kontaktu z J. stanowił silny czynnik hamujący prawidłowość procesu przywiązaniowego.

Zdaniem biegłych wnioskodawca posiada dobrą motywację do poszerzania kompetencji i korzystania ze wskazówek oraz wystarczające umiejętności do samodzielnego zajmowania się synem w czasie spotkań.

W ocenie biegłych niezbędne jest jak najszybsze rozszerzenie udziału ojca w życiu małoletniego. Ich kontakty w trybie pilnym powinny być wyprowadzone poza dom matki i odbywać się bez jej obecności. Uczestniczka winna przygotować i zachęcać małoletniego do wyjścia z tatą. Nie poddawać w obecności J. w wątpliwość tego stałego elementu jego harmonogramu funkcjonowania. Biegli zaproponowali aby spotkania ojca z synem odbywały się w co drugą sobotę i niedzielę od 9:30 do 17:00 (a po ukończeniu (...) roku życia i prawidłowym przebiegu kontaktów od piątku do niedzieli), a także w każdy jeden dzień powszedni np. w środy po żłobku/przedszkolu, np. 15:30-17:30, a także przez połowę świąt, co drugi długi weekend, trzy dni każdego tygodnia wakacji i ferii (od(...) roku życia i prawidłowym przebiegu dotychczasowych kontaktów z nocowaniem, a w następnych latach z poszerzaniem o tydzień ferii, sierpnia i lipca).

Biegli podkreślili, że ważnym jest by wnioskodawca koncentrował się na dziecku, był przygotowany do zapewnienia mu atrakcyjnych warunków do budowania wzajemnej, indywidualnej bliskości. Możliwy jest udział babci ojczyściej

w kontaktach, ale to tata powinien pełnić wiodącą rolę. Udział jego obecnej partnerki w pierwszych miesiącach realizacji kontaktu powinien być mocno ograniczony. Po kilkumiesięcznym okresie pozytywnego przebiegu spotkań ojca z dzieckiem oraz po przeprowadzce wnioskodawcy do swojego domu, zasadne jest poszerzenie wizyt o nocowanie małoletniego u taty – wiek J. nie stanowi ku temu przeciwwskazania. Choroba dziecka również nie powinna być powodem do zniesienia kontaktu, chyba że byłoby ku temu wskazanie lekarskie. W takiej sytuacji ojciec powinien mieć możliwość odwiedzenia syna lub mieć zapewniony termin kontaktu zastępczego. W przypadku trudności z ukojeniem lub uspieniem dziecka i jego potrzebą powrotu do mamy, tata powinien odwiedzić go do uczestniczki.

/dowód: opinia OZSS – k. 134-144

przesłuchanie P. K. – k. 162v.

przesłuchanie A. T. – k. 162v./

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, w szczególności w oparciu o sprawozdania z wywiadów środowiskowych kuratora oraz opinię OZSS w (...).

Zdaniem Sądu, opinia biegłych K. K. oraz E. K. oraz sprawozdania z wywiadów środowiskowych kuratora zasługiwały w pełni na aprobatę. Wnioski w nich zawarte były logiczne, spójne i rzeczowe. Znalazły również potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym.

Należy zauważyć, że sprawozdania z wywiadów środowiskowych kuratora sporządzone zostały przez kompetentną osobę i żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości treści w nim zawartych.

Opinia natomiast sporządzona została przez specjalistów, których wiedza, bezstronność i doświadczenie nie budziły żadnych wątpliwości. Opinię nadać należało cechy fachowości i rzetelności. Wiedza specjalistów oraz ich doświadczenie w dziedzinie psychiatrii i psychologii nie budziły wątpliwości Sądu. Opinia była przejrzysta, jasna i konkretna, ponadto znalazła odzwierciedlenie w pozostałym materiale zebranym.

Żadna ze stron nie zdołała w jakikolwiek sposób podważyć rzetelności opinii ani wniosków w niej zawartych.

Zeznania stron w zakresie ich obecnej sytuacji bytowej oraz sytuacji życiowej małoletniego, a także w części dotyczącej konfliktu między stronami należało uznać co do zasady za wiarygodne. Wprawdzie co do szczegółów przebiegu danego zdarzenia, motywów działania stron, ich intencji zeznania te pozostawały ze sobą w oczywistej sprzeczności, gdyż każda ze stron przedstawiała wiele okoliczności w sposób jak najbardziej korzystny dla siebie. Jest natomiast niezaprzeczalnym i zgodnym w świetle pozostałych dowodów, że strony od dłuższego czasu pozostają ze sobą w ostrym konflikcie. Ich zeznania zasługują na wiarygodność w taki zakresie, w jakim potwierdzają je pozostałe dowody, w szczególności opinia biegłych.

W myśl art. 113 § 1 kro niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów, a zgodnie z art. 113 § 2 kro kontakty z dzieckiem obejmują w szczególności przebywanie z dzieckiem (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu) i bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej.

Na mocy art. 113¹ § 1 kro jeżeli dziecko przebywa stale u jednego rodziców, sposób utrzymywania kontaktów z dzieckiem przez drugiego z nich rodzice określają wspólnie, kierując się dobrem dziecka i biorą pod uwagę jego rozsądne życzenia, a w braku porozumienia rozstrzyga sąd opiekuńczy.

Ingerencja sądu opiekuńczego w wykonywanie prawa do osobistych kontaktów z dzieckiem jest ingerencją w sferę życia osobistego. Potrzeba tej ingerencji zachodzi wówczas, kiedy niemożliwe jest osiągnięcie porozumienia między

rodzicami lub osobista styczność z dzieckiem prowadzi do daleko idącego naruszenia dobra dziecka. Sąd opiekuńczy, orzekając o kontaktach dziecka z rodzicami, bierze pod uwagę dobro dziecka oraz jego rozsądne życzenia (Jędrejek Grzegorz. Art. 113(1). W: Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz aktualizowany. System Informacji Prawnej LEX, 2019). Przy rozstrzygnięciu o kontaktach obowiązkiem Sądu jest dbałość przede wszystkim o dobro i bezpieczeństwo emocjonalne dziecka, zapewnienie, aby odbywały się one w najbardziej komfortowych dla niego warunkach. Tym samym orzekając o kontaktach małoletniego J. T. z ojcem Sąd miał na uwadze przede wszystkim dobro małoletniego przy uwzględnieniu wyników badania przez biegłych specjalistów OZSS.

Należy zauważyć, że strony, co do zasady, były zgodne w kwestii kontaktów wnioskodawcy z synem w czasie świąt, ferii zimowych i wakacji, natomiast nie były w stanie porozumieć się co do spotkań weekendowych, bowiem uczestniczka nie wyrażała zgody na kontakt wnioskodawcy z synem zarówno w co drugą sobotę jak i w co drugą niedzielę w godzinach od 9:30 do 17:00 uznając, że jest to zbyt szeroki wymiar kontaktu weekendowego i wnioskodawca nie będzie w stanie przez tyle czasu zapewnić małoletniemu prawidłowej opieki.

Mając na uwadze całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że najkorzystniejszym będzie ustalenie kontaktów w następujący sposób.

- a) **w co drugi weekend miesiąca, tj. w sobotę od godz. 9.30 do godziny 17.00 i w niedzielę od godz. 9.30 do godz. 17.00, a po ukończeniu (...) roku życia przez małoletniego od piątku od godziny 17.30 do niedzieli do godz. 17.00,**
- b) w każdą środę od godziny 15.30 do godziny 17.30,
- c) podczas wakacji letnich:
 - **w czwartym tygodniu sierpnia tj. od niedzieli od godz. 17.00 do kolejnej niedzieli do godz. 17.00,**
- d) podczas ferii zimowych:
 - w pierwszym i drugim tygodniu ferii od niedzieli od godz. 17.00 do środy do godz. 16.00,
- e) w okresie Świąt Bożego Narodzenia:
 - **w latach parzystych – w Wigilię od godz. 15.00 do godz. 19.00 oraz w dniu 26 grudnia od godz. 10.00 do godz. 15.00,**
 - w latach nieparzystych – 25 grudnia od godz. 10.00 do godz. 15.00
- f) w okresie Świąt Wielkiej Nocy:
 - w latach parzystych w Poniedziałek Wielkanocny od godz. 10.00 do godz. 15.00,
 - w latach nieparzystych w Niedzielę Wielkanocną od godz. 10.00 do godz. 15.00,
- g) w co drugi długi weekend, poczynając od weekendu od 30.04.2022r. do 03.05.2022r.

W zakresie Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy oraz ferii zimowych Sąd orzekł zgodnie z żądaniem stron jakie przedstawiły na ostatniej rozprawie w dniu 30 marca 2022 r.

Ustalając wymiar kontaktów w okresie wakacji Sąd miał na względzie stanowisko wnioskodawcy, który wskazywał, że w tym roku ma zaplanowany urlop na czwarty tydzień sierpnia i pomimo faktu zamknięcia żłobka, do którego uczęszcza małoletni, w miesiącu lipcu, może mieć problem ze zmianą terminu urlopu.

Ustalając wymiar kontaktów wnioskodawcy z małoletnim w co drugi weekend oraz w każdą środę Sąd miał przede wszystkim na uwadze zalecenia biegłych z OZSS w (...), którzy wyraźnie wskazywali, że więź małoletniego z ojcem

została zainicjowana, lecz z uwagi na wąski zakres ich wzajemnego kontaktu proces przebiega z opóźnieniem przez co wymaga dalszego pogłębienia i niezbędne jest jak najszybsze rozszerzenie udziału ojca w życiu małoletniego, a kontakty winny odbywać się poza miejscem zamieszkania małoletniego.

W tym miejscu należy raz jeszcze podkreślić, że podstawową przesłanką przy ustalaniu kontaktów dla Sądu jest zawsze dobro małoletniego, a małoletni J. dla prawidłowego rozwoju wymaga udziału obojga rodziców w procesie wychowania. Konflikt, który utrzymuje się między stronami od ich rozstania niemożliwia małoletniemu prawidłowe budowanie więzi z ojcem. Sąd miał na uwadze, że z opinii biegłych wynika, że wnioskodawca potrafi rozpoznać potrzeby rozwojowe swojego dziecka, stara się aby jego stosunki z synem układały się tak, aby dziecko czuło się bezpieczne i kochane a nadto prawidłowo rozpoznaje i rozumie potrzeby dziecka i potrafi je zaspokoić. Dlatego też Sąd uznał, że wymiar kontaktów weekendowych zaproponowany przez matkę i pominięcie kontaktu w dzień powszedni nie będą zgodne z dobrem małoletniego, bowiem będzie to zbytne ograniczenie wnioskodawcy dostępu do syna.

Z powodów przytoczonych wyżej, orzeczono jak w punkcie 1. sentencji.

Mając na względzie dotychczasowy przebieg kontaktów wnioskodawcy z małoletnim Sąd uznał za zasadne zobowiązać matkę małoletniego do umożliwienia ojcu kontaktu z synem, na zasadach określonych w postanowieniu oraz do umożliwienia kontaktu zastępczego w razie gdy kontakt się nie odbędzie, o czym orzeczono w punkcie 2. sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na mocy art. 520 § 1 kpc.